

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสนใจ และความแตกต่างในการเลือกอ่านและใช้วารสารวิชาการประกอบการศึกษาของนักศึกษาวิทยาลัยศรีนครินทร์ ในแต่ละระดับชั้น แต่ละประเภท และแต่ละวิชาเอก รวมทั้งการสำรวจปัญหาในการใช้วารสารของนักศึกษา เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงการบริการเกี่ยวกับวารสารของห้องสมุด รวมทั้งการหาแนวทางสนับสนุนให้นักศึกษาได้ใช้ประโยชน์จากวารสารวิชาการอย่างคุ้มค่าด้วย

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือนักศึกษาวิทยาลัยศรีนครินทร์ ทั้งนักศึกษาภาคปกติ และนักศึกษา อ.ค.ป. (ครูประจำการ และบุคลากรทางการศึกษา) ทุกระดับชั้น ได้แก่ ระดับ ป.กศ.ต้น ป.กศ.สูง และปริญญาตรี รวมทั้งหมดจำนวน ๕๐๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๐ โดยประมาณจากนักศึกษาทั้งหมด และเป็นร้อยละ ๒๐ ของแต่ละกลุ่มย่อยด้วย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามชนิดกำหนดคำตอบ และเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น โดยสอบถามเกี่ยวกับการอ่านการใช้วารสารวิชาการประกอบการศึกษา ปัญหาการใช้วารสารวิชาการของนักศึกษา และข้อคิดเห็นตลอดจนข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับบริการวารสารวิชาการของห้องสมุดวิทยาลัยศรีนครินทร์

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีคำนวณหาค่าร้อยละของจำนวนผู้ตอบข้อปัญหาต่าง ๆ ใช้วิธีคำนวณหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของน้ำหนักความคิดเห็นเกี่ยวกับการอ่านการใช้วารสารวิชาการ ตลอดจนปัญหาการใช้วารสารวิชาการของนักศึกษา ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทิศทางเดียว และการทดสอบแบบ t-test ในกรณีเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มในด้านการอ่านและ การใช้วารสารวิชาการ

สรุปผลการวิจัย

๑. ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับการอ่านและการใช้วารสารวิชาการของนักศึกษาวิทยาลัยครูกำแพงเพชร พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่สนใจ เข้าใช้ห้องสมุดเพียงบางวันเท่านั้น นักศึกษาที่สนใจอ่านสิ่งพิมพ์ประเภทวารสาร นิตยสาร เป็นประจำ เมื่อเข้าห้องสมุดมีประมาณร้อยละ ๑๘.๓๔ ซึ่งน้อยกว่าผู้ที่สนใจอ่านหนังสือเล่ม หรือตำราประกอบการเรียนการสอน ซึ่งมีถึงร้อยละ ๖๗.๗๔ และผู้ที่สนใจอ่านหนังสือพิมพ์รายวัน ซึ่งมีประมาณร้อยละ ๒๑.๕๐ สาเหตุที่ทำให้ให้นักศึกษาอ่านวารสารวิชาการมากที่สุดคือ นักศึกษาประมาณร้อยละ ๖๔.๒๐ ต้องการอ้างอิงในการทำรายงาน รองลงมาคือ ร้อยละ ๕๔.๘๐ สนใจเพราะเนื้อหาตรงกับสาขาวิชาเอก และร้อยละ ๕๐ อ่านเพราะสนใจเนื้อหาในวารสารนั้น ๆ

สำหรับความสนใจอ่านวารสารวิชาการและใช้วารสารวิชาการประกอบการศึกษา ให้ตรงกับสาขาวิชาเอกของนักศึกษาระดับ ป.กศ.สูง และปริญญาตรีนั้น ปรากฏว่า นักศึกษาริชาเอก สังคมศึกษา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เกษตรศาสตร์ คหกรรมศาสตร์ พลศึกษา สุขศึกษา การประถมศึกษา และการบริหารโรงเรียน สนใจวารสารวิชาการตรงกับสาขาวิชาของแต่ละกลุ่ม ในขณะที่นักศึกษาริชาเอก ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ อุตสาหกรรมศิลป์ คณิตศึกษา นาฏศิลป์ และศิลปศึกษา นั้นสนใจวารสารทั่วไป

วารสารวิชาการที่ได้รับความสนใจอ่านจากนักศึกษาอยู่ในเกณฑ์เฉลี่ยระดับปานกลางแต่สูงกว่าเล่มอื่น ๆ คือ วารสารประวัติศาสตร์ วารสารภูมิศาสตร์ และวารสารวิทยาศาสตร์ วารสารที่ได้รับความสนใจในระดับมากมี อนุสาร อ.ส.ท. เพียงฉบับเดียว และจากนักศึกษาระดับปริญญาตรีเท่านั้น แต่จากการสอบถามโดยให้นักศึกษาระบุรายชื่อวารสารที่นักศึกษาสนใจอ่านมาน้อยตามลำดับนั้น ปรากฏว่า นักศึกษาสนใจวารสารใกล้เคียงเป็นอันดับแรก อันดับสองได้แก่วารสารมิตรครู และอันดับสามได้แก่อนุสาร อ.ส.ท. และวารสารที่ถูกใช้ประกอบการศึกษามากกว่าวารสารอื่น ๆ คือ วารสารประวัติศาสตร์ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

๒. ในกรณีเปรียบเทียบความสนใจอ่านวารสารวิชาการระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ปรากฏว่า นักศึกษาแต่ละระดับชั้นมีความสนใจอ่านวารสารแตกต่างกัน และนักศึกษาระดับ ป.ศ.สูง มีค่าเฉลี่ยความสนใจอ่านมากกว่านักศึกษาระดับ ป.ศ.ต้น และปริญญาตรี การเปรียบเทียบระหว่างนักศึกษาปกติ และนักศึกษา อ.ค.ป. นั้น นักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีความสนใจอ่านต่างกัน และนักศึกษาปกติมีค่าเฉลี่ยความสนใจอ่านมากกว่า ในการเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มวิชาเอกพบว่า วิชาเอกที่มีความสนใจอ่านแตกต่างกันคือ นักศึกษาวิชาเอกคหกรรมศาสตร์สนใจอ่านวารสารวิชาการมากกว่านักศึกษาวิชาเอกเกษตรศาสตร์ วิชาเอกการประถมศึกษา วิชาเอกการบริหารโรงเรียน และนักศึกษากลุ่มวิชาเอกดนตรีศึกษา วิชาเอกนาฏศิลป์ วิชาเอกศิลปศึกษา สนใจอ่านวารสารวิชาการมากกว่า นักศึกษาวิชาเอกเกษตรศาสตร์ วิชาเอกการประถมศึกษา

ในด้านการใช้วารสารวิชาการเพื่อประกอบการศึกษานั้น นักศึกษาใช้วารสารวิชาการอยู่ในระดับน้อยเป็นส่วนใหญ่ และไม่มีความแตกต่างระหว่างกลุ่มในด้านการใช้วารสารวิชาการประกอบการศึกษาเลยทั้งนักศึกษาที่ต่างระดับ ต่างประเภท หรือต่างวิชาเอก

๓. ผลการวิเคราะห์เรื่องปัญหาการใช้วารสารวิชาการของนักศึกษาวิทยาลัยศรีกำแพงเพชรนั้น พบว่า ในกรณีปัญหาเกิดจากนักศึกษาเอง ปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าปัญหาอื่น ๆ ก็คือ นักศึกษาไม่มีเวลาอ่านวารสาร รองลงมาได้แก่ นักศึกษาหาวารสารฉบับที่ต้องการไม่พบ โดยที่ค่าเฉลี่ยของปัญหาดังกล่าวอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนปัญหาที่เกิดจากสาเหตุอื่น ๆ เช่น ไม่สนใจอ่าน ไม่เห็นความสำคัญของวารสาร ไม่ทราบวิธีการใช้วารสาร หรือตรรกวารสาร เขียนเชิงอรรถหรือบรรณานุกรมวารสารไม่เป็นนั้น เป็นปัญหาระดับน้อย ในกรณีที่ปัญหาเกิดจากอาจารย์ผู้สอน นักศึกษาเห็นว่า การที่อาจารย์ผู้สอนไม่แนะนำวารสารที่ควรอ่าน เป็นปัญหามากกว่าอย่างอื่น รองลงมาคือ อาจารย์ผู้สอนไม่กำหนดให้มีภารกิจจากวารสารในการศึกษา หรือการทำรายงาน สำหรับปัญหาที่เกิดจากการบริการของห้องสมุดนั้น สิ่งที่นักศึกษาเห็นว่า เป็นปัญหามากกว่าอย่างอื่นคือ การที่ห้องสมุดไม่อนุญาตให้ยืมวารสารออกจากห้องสมุด ซึ่งนักศึกษาปกติมีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และนักศึกษา อ.ค.ป. มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาที่ทั้งนักศึกษาปกติและนักศึกษา อ.ค.ป. มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างสูงก็คือ จำนวนวารสารที่มีในห้องสมุดไม่

เพียงพอสำหรับนักศึกษาที่จะได้ใช้กันอย่างทั่วถึง ปัญหาของ ๑ ลงมา ซึ่งอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน ได้แก่ การที่ห้องสมุดไม่เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการคัดเลือกนอกรับวารสาร ห้องสมุดไม่มีเจ้าหน้าที่ด้านวารสารโดยเฉพาะ การใช้วารสารเก่าทำได้ไม่สะดวก ห้องสมุดมีวารสารเก่าไม่ครบทุกฉบับ ห้องสมุดไม่แนะนำวารสารใหม่ วารสารวิชาการที่มีไม่ตรงกับสาขาวิชาเอก บริเวณที่ใช้วารสารไม่เพียงพอ ส่วนเรื่องวารสารชำรุด และการจัดวางวารสารบนชั้นสัปดาห์นั้น นักศึกษาปกติมีความคิดเห็นเฉลี่ยว่าเป็นปัญหาในระดับปานกลาง แต่นักศึกษา อ.ค.ป. มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย

ในด้านความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนักศึกษาวิทยาลัยศรีนครินทร์ เพชรเกี่ยวกับวารสารวิชาการ และการบริการด้านวารสารของห้องสมุดวิทยาลายนั้นมีดังนี้

นักศึกษาประมาณร้อยละ ๖๕.๕๐ เห็นว่า ห้องสมุดมีวารสารวิชาการค่อนข้างน้อย ร้อยละ ๖๔.๒๐ ต้องการให้ห้องสมุดมีวารสารวิชาการเพิ่มมากขึ้น และปรากฏว่า รายชื่อของวารสารและประเภทของวารสารที่นักศึกษาเสนอมานั้นครอบคลุมทุกสาขาวิชา เอกที่วิทยาลัยศรีนครินทร์อยู่ทั้งหมด

ในการศึกษาวารสารออกจากห้องสมุด มีนักศึกษาประมาณร้อยละ ๕๑.๖๐ แสดงความคิดเห็นว่า ไม่ควรให้ยืมออก เหตุผลคือ วารสารมีจำนวนน้อยอยู่แล้ว ควรได้ใช้กันอย่างทั่วถึง และเป็นการป้องกันการชำรุด สูญหายด้วย ส่วนนักศึกษาอีกประมาณร้อยละ ๔๘.๔๐ นั้น เห็นว่า ควรให้ยืมวารสารออกจากห้องสมุดได้ เพราะนักศึกษาไม่มีเวลามากพอที่จะมาอ่านวารสารในห้องสมุด และถ้าหากอ่านค้างไว้เมื่อกลับมาใหม่ ก็อาจจะหาวารสารฉบับที่ต้องการไม่พบ ทำให้เกิดปัญหามุ่งยากได้

วิธีการแก้ปัญหานักศึกษาเมื่อยืมวารสารออกจากห้องสมุดไม่ได้ก็คือ นักศึกษาประมาณร้อยละ ๗๓.๔๐ ใช้วิธีถ่ายเอกสาร ร้อยละ ๕๒.๖๐ กลับมาห้องสมุดใหม่เมื่อมีเวลา ร้อยละ ๔๐.๖๐ ใช้วิธีหยิบยืมจากบุคคลอื่น ๆ ที่มีวารสารฉบับนั้น ๆ ร้อยละ ๒๗.๕๐ หาซื้อฉบับใหม่จากร้านค้า ร้อยละ ๑๕.๖๐ หาจากห้องสมุดอื่น ๆ ร้อยละ ๖ คิดปัญหาไม่ใช่ข้อความดังกล่าว ร้อยละ ๒.๒๐ ใช้วิธีคัดข้อความออกจากวารสาร และร้อยละ ๑.๕๐ ใช้วิธีอื่น ๆ

สำหรับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดเจ้าหน้าที่บริการด้านวารสาร โดยเฉพาะเห็น มีนักศึกษาร้อยละ ๖๘ ต้องการให้มีเจ้าหน้าที่ดังกล่าว ทั้งนี้เพื่อช่วยในการให้คำแนะนำและช่วยค้นหาวารสาร ช่วยจัดแนะนำวารสารใหม่ ๆ จัดวารสารให้อยู่เป็นหมวดหมู่ ให้บริการยืมวารสาร และคอยดูแลบริการวารสาร มีข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเป็นพิเศษก็คือ นักศึกษาต้องการให้เจ้าหน้าที่พูดจาและปฏิบัติกับนักศึกษาอย่างสุภาพ พร้อมทั้งขอร้องให้รับฟังความคิดเห็นจากนักศึกษาด้วย

อภิปรายผล

ความสนใจในด้านการอ่านและการใช้วารสารวิชาการประกอบการศึกษาของนักศึกษาริทยาลัยครุฑำแพงเพชร โดยเฉลี่ยแล้วอยู่ในระดับน้อย และนักศึกษาจะอ่านก็ต่อเมื่อเกิดความจำเป็นที่จะต้องทำรายงานมากกว่าสาเหตุอื่น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาไม่ทราบถึงความสำคัญของวารสารดังกล่าว ไม่มีผู้ชี้แนะว่า วารสารวิชาการมีประโยชน์ต่อการศึกษาอย่างไรบ้าง จำเป็นสักเพียงใด ที่ผู้เป็นนักศึกษาริทยาลัยครุฑำแพงเพชรจะขวนขวายหาความรู้ที่ทันสมัยเพิ่มเติมให้ทันต่อเหตุการณ์ของบ้านเป็อง และทันต่อความเจริญรุดหน้าของสาขาวิชาต่าง ๆ ในโลกปัจจุบัน

ความแตกต่างในการเลือกอ่านวารสารวิชาการระหว่างนักศึกษาระดับ ป.กศ.ต้น ป.กศ.สูง และปริญญาตรีนั้นอาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาระดับ ป.กศ.ต้น ไม่ได้แยกเรียนวิชาเอกเหมือนระดับอื่น จึงสนใจวารสารทั่ว ๆ ไปไม่เฉพาะเจาะจงเท่าใด นักศึกษาระดับ ป.กศ.สูง นั้นแยกเรียนวิชาเอกแล้ว ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาปกติ ซึ่งมาเรียนโดยสมัครเรียนโดยสมัครเรียนจึงมีมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งส่วนมากเป็นนักศึกษา อ.ค.ป. มาเรียนเฉพาะวันเสาร์-อาทิตย์ มีอุปกรณ์ในเรื่องเวลาเข้าใช้ห้องสมุด ดังนั้นการที่นักศึกษามีเวลาไม่มากพอประการหนึ่ง และการที่ห้องสมุดไม่อนุญาตให้ยืมวารสารออกจากห้องสมุดอีกประการหนึ่ง จึงเป็นปัญหาสำคัญเกี่ยวโยงมาถึงประเด็นที่นักศึกษาไม่สนใจอ่านหรือใช้วารสารวิชาการประกอบการศึกษามากเท่าที่ควร

สำหรับความแตกต่างในด้านการเลือกอ่านวารสารของวิชาเอกต่าง ๆ นั้น เป็นที่น่าสังเกตว่า สาขาวิชาเอกใด ๆ ที่ห้องสมุดมีวารสารวิชาการตรงกับสาขานั้นจำนวนหลายรายชื่อ เช่น วารสารสาขาวิทยาศาสตร์ สาขาสังคมศาสตร์ และสาขาวิชาการศึกษาก็เป็นต้น จะมีนักศึกษาสนใจอ่านมากเป็นพิเศษ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักศึกษาริชาเอกนั้น ๆ ส่วนวิชาเอกใดที่ห้องสมุดไม่มีวารสารสาขานั้นโดยตรง เช่น วิชาเอกภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ นาฏศิลป์ ศิลปะศึกษา ก็จะสนใจวารสารวิชาการทั่ว ๆ ไปไม่เจาะจงเป็นพิเศษ

อย่างไรก็ดีวารสารบางรายชื่อที่ได้รับความนิยมจากนักศึกษามากกว่าวารสารอื่น ๆ ได้แก่ วารสารประวัติศาสตร์ วารสารภูมิศาสตร์ วารสารวิทยาศาสตร์ วารสารใกล้เคียง วารสารมิตรครู อนุสาร อ.ส.ท. ฯลฯ ซึ่งนอกจากนักศึกษาริชาเอกในสาขาดังกล่าวจะให้ความสนใจแล้ว นักศึกษาริชาเอกกลุ่มอื่น ๆ ก็ให้ความสนใจในระดับใกล้เคียงกันด้วย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ลักษณะของวารสารบางฉบับ เช่น วารสารประวัติศาสตร์ และวารสารภูมิศาสตร์นั้น มีลักษณะใกล้เคียงกับตำราประกอบการเรียนการสอน ซึ่งมีเนื้อหาสาระให้นักศึกษานำมาประกอบการศึกษาได้อย่างสะดวกง่ายดาย วารสารบางฉบับ ก็มีเนื้อหาเรื่องราวแปลกใหม่ชวนให้สนใจติดตาม เช่น วารสารวิทยาศาสตร์ วารสารใกล้เคียง อนุสาร อ.ส.ท. หรือวารสารแม่บ้าน และวารสารบางฉบับก็เป็นวารสารที่แพร่หลายอยู่ในแวดวงอาชีพครู เช่น วารสารมิตรครู วารสารประชาศึกษา จะได้รับความนิยมจากนักศึกษา อ.ค.บ. มากกว่าวารสารอื่น ๆ เป็นต้น นอกจากนี้แล้ว หลักสูตรที่ต้องศึกษาริชาพื้นฐาน และวิชาบางสาขาเป็นวิชาโทของนักศึกษา ก็มีส่วนทำให้นักศึกษาสนใจวารสารวิชาการที่นอกเหนือไปจากสาขาวิชาเอกของตนเช่นกัน

ในจำนวนวารสารวิชาการที่ห้องสมุดวิทยาลัยครูกำแพงเพชรบอกรับในปีการศึกษา ๒๕๒๔ นั้น มีวารสารที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์โดยตรง ๒ รายชื่อ ได้แก่ วารสารบรรณศาสตร์ และวารสารห้องสมุด ซึ่งผลจากการวิเคราะห์ (ดูตารางที่ ๑๘, ๒๕) ปรากฏว่า เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมแล้ว นักศึกษาส่วนใหญ่อ่านและใช้วารสารทั้งสองอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสาเหตุหลายประการเช่น ประการแรก วิชาบรรณารักษศาสตร์เป็นเพียงวิชาพื้นฐาน บังคับเรียนเพียงรายวิชาเดียว ทางวิทยาลัยยังไม่ได้ขยายออกเป็น

วิชาโท หรือวิชาเอก ที่จะช่วยดึงดูดความสนใจของนักศึกษาให้มีต่อวารสารสาขานี้มากขึ้น ประการที่สองอาจเป็นเพราะว่านักศึกษาไม่จำเป็นจะต้องอ้างอิงจากวารสารดังกล่าวในการทำรายงาน หรือประการที่สาม วารสารอื่นมีรูปแบบ สีสัน เนื้อหาที่น่าสนใจมากกว่า ซึ่งสิ่งที่กล่าวมานี้ล้วนแต่เป็นสาเหตุทำให้นักศึกษาไม่สนใจวารสารทั้งสองด้วยกันทั้งนั้น แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อเปรียบเทียบความสนใจในการอ่านและการใช้วารสารทั้งสองรายชื่อของนักศึกษาแล้ว พบว่า นักศึกษามีค่าเฉลี่ยความสนใจในการอ่าน และการใช้วารสารห้องสมุดมากกว่าวารสารบรรณศาสตร์ โดยเฉพาะนักศึกษาระดับ ป.ศ.สูง และปริญญาตรี ภาคปกติมีค่าเฉลี่ยในการอ่านและการใช้วารสารห้องสมุดอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด

การที่นักศึกษาวิทยาลัยศรีนครินทร์ เพชรบูรณ์มีปัญหาการใช้วารสารวิชาการนั้น เมื่อพิจารณาแล้ว ปรากฏว่า นักศึกษามองเห็นปัญหาเกิดจากการบริการของห้องสมุดเป็นส่วนใหญ่ เช่น ขีมาวารสารออกจากห้องสมุดไม่ได้ จำนวนวารสารของห้องสมุดมีน้อย นักศึกษาไม่มีส่วนร่วมในการคัดเลือกบอกรับวารสาร ห้องสมุดไม่มีเจ้าหน้าที่ด้านวารสาร โดยเฉพาะ วารสารที่มีอยู่ไม่ตรงกับสาขาวิชาเอก ส่วนปัญหาที่เกิดจากตัวนักศึกษาเองที่สำคัญคือ นักศึกษาไม่มีเวลาอ่านวารสาร และหาวารสารฉบับที่ต้องการไม่พบ ปัญหาเหล่านี้มีเหตุผลเกี่ยวเนื่องกันหลายประการกล่าวคือ

ในกรณีที่นักศึกษาให้เหตุผลว่าไม่มีเวลาอ่านวารสารวิชาการในห้องสมุดนั้น ส่วนใหญ่สืบเนื่องมาจากเวลาเรียน เช่น นักศึกษา อ.ค.ป. มาเรียนเฉพาะวันเสาร์-อาทิตย์ หรือนักศึกษาปกติพักอยู่นอกวิทยาลัย การเดินทางเข้า-ออก ระหว่างวิทยาลัยกับภายนอกไม่สะดวก ทำให้เกิดปัญหาไม่สามารถเข้ามาใช้ห้องสมุดได้ทุกเวลาที่ต้องการ และเวลาที่อยู่ในวิทยาลัยก็ต้องฟังบรรยายในชั้นเรียนหรือปฏิบัติงานอื่น ๆ เวลาที่เข้าห้องสมุดเพียงชั่วคราวจึงเป็นการเข้าไปเพื่อค้นหาหนังสือเล่มหรือตำราประกอบการเรียนการสอนที่นักศึกษาสามารถยืมออกได้มากกว่า ส่วนการหาวารสารที่ต้องการไม่พบนั้นก็เนื่องจากวารสารมีเพียงจำนวนน้อย และการบอกรับเพียงรายชื่อละ ๑ ฉบับ ฉะนั้นถ้าไม่เป็นเพราะว่านักศึกษาอื่นกำลังใช้อยู่ในขณะนั้นก็อาจเป็น เพราะวารสารนั้นชำรุดหรือสูญหายไปแล้ว และจำนวนวารสารที่มีน้อยก็เป็นสาเหตุสำคัญอย่างหนึ่งที่ทางห้องสมุดไม่สามารถอนุญาตให้นักศึกษายืมออกได้

สำหรับกรณีวารสารที่มีไม่ตรงกับสาขาวิชา เอกนั้น มีสาเหตุที่จะต้องพิจารณากัน
หลายทาง ได้แก่

- ห้องสมุดมีงบประมาณจำกัด ไม่สามารถบอกรับวารสารได้ครอบคลุมทุกวิชา เอก
- ความจำเป็นในเรื่องระยะทางและการติดต่อกับสำนักพิมพ์หรือแหล่งผลิต
- บรรณารักษ์และอาจารย์ประจำภาควิชาสาขาต่าง ๆ ไม่ได้ปรึกษาหารือในเรื่องการบอกรับวารสารรายชื่อต่าง ๆ ที่ต้องการ
- ไม่มีนักศึกษาหรือผู้สนใจร้องขอให้ห้องสมุดบอกรับวารสารรายชื่อนั้น ๆ

จากสาเหตุข้อใดข้อหนึ่งทีกล่าวมาแล้วนี้แล้วแต่ เป็นสิ่งที่อาจทำให้วารสารวิชาการของสาขาวิชาเอกต่าง ๆ มีจำนวนน้อย หรือถูกงดบอกรับไปโดยปริยายก็ได้

ปัญหาอีกประการหนึ่งก็คือ อาจารย์ผู้สอนไม่แนะนำวารสารที่ควรอ่านให้กับนักศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก อาจารย์ผู้สอนเองก็ไม่ได้สนใจวารสารเช่นกัน หรือสนใจอ่าน แต่ไม่สนใจที่จะแนะนำต่อ เพราะการแนะนำก่อน หรือการกำหนดให้มีการอ้างอิงจากวารสารในการทำรายงาน ก็เป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้นักศึกษาสนใจอ่านวารสารวิชาการมากขึ้น

การแก้ปัญหาเมื่อมีวารสารออกจากห้องสมุดไม่ได้นั้น นักศึกษาใช้วิธีการถ่ายเอกสารมากที่สุด ซึ่งตามปกติห้องสมุดจะมีเครื่องถ่ายเอกสารไว้บริการอยู่แล้ว แต่ราคาค่าถ่ายเอกสารอาจเป็นปัญหาสำหรับนักศึกษาที่มีฐานะไม่ดีนัก ส่วนการกลับมาห้องสมุดใหม่เมื่อมีเวลาแล้วหาวารสารที่ต้องการไม่พบ ก็ทำให้เกิดปัญหาการเสียเวลาขึ้นเช่นกัน เป็นที่น่าสังเกตว่า มีนักศึกษาบางคนแก้ปัญหา โดยการตัดข้อความออกจากวารสาร วิธีการเช่นนี้ นอกจากจะทำให้วารสารชำรุดเสียหาย นักศึกษาอื่นใช้ประโยชน์ได้ไม่เต็มที่แล้ว ยังเป็นการแสดงออกถึงความไม่รับผิดชอบในการใช้ประโยชน์ของส่วนรวมของนักศึกษาผู้ซึ่งจะเป็นครูในอนาคต และควรจะเป็นตัวอย่างที่ดีแก่เด็กอีกด้วย

ความต้องการของนักศึกษาเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่บริการอ่านวารสาร เพื่อช่วยบริการให้คำแนะนำ และช่วยค้นหาวารสารนั้น เมื่อพิจารณาแล้วอาจเป็นเพราะสืบเนื่องมาจากปัญหาการหาวารสารไม่พบ ใช้วารสารและครุขนิวารสารไม่เป็น จึงทำให้ต้องการบุคคลที่

นักศึกษาสามารถติดต่อขอความช่วยเหลือด้านวารสารได้ในทันที และสิ่งที่ต้องการมากที่สุด คือ สามารถยืมวารสารออกจากห้องสมุดได้ การมีเจ้าหน้าที่บริการด้านวารสารโดยเฉพาะ การดูแลวารสารให้อยู่ตรงหมวดหมู่ ตรวจสอบตราสภาพความเรียบร้อย และจัดหาวารสารเพิ่มเติม อาจทำให้ห้องสมุดสามารถให้บริการยืมวารสารออกจากห้องสมุดตามที่นักศึกษาต้องการได้

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัย เรื่องการใช้วารสารวิชาการของนักศึกษาวิทยาลัยศรีนครินทร์ เพชร ทำให้ผู้วิจัยได้ทราบถึงลักษณะความสนใจด้านวารสารวิชาการ การใช้วารสารวิชาการ ประกอบการศึกษาของนักศึกษา สภาพปัญหา ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากนักศึกษา ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะต่อฝ่ายบริหารของวิทยาลัยซึ่งมีความสำคัญและเกี่ยวข้องกับกิจกรรมบรรณารักษ์ของห้องสมุด ข้อเสนอแนะต่อบรรณารักษ์ของห้องสมุดเพื่อประโยชน์ในการบริการด้านวารสารให้แก่ศึกษา ข้อเสนอแนะต่ออาจารย์ผู้สอนในภาควิชาต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการใช้วารสารวิชาการให้ได้ผลคุ้มค่า และข้อเสนอแนะต่อนักศึกษาเพื่อประโยชน์ในการค้นคว้าหาความรู้จากสิ่งพิมพ์ที่มีประโยชน์มากที่สุดอย่างหนึ่งสำหรับนักศึกษา ดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะต่อฝ่ายบริหารของวิทยาลัย

๑. เนื่องจากวารสารวิชาการเป็นสิ่งพิมพ์ที่สำคัญต่อการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ไม่น้อยกว่าสิ่งพิมพ์ประเภทอื่น ๆ แต่ห้องสมุดวิทยาลัยศรีนครินทร์ยังมีวารสารวิชาการจำนวนน้อยมาก และไม่ครอบคลุมครบทุกสาขาวิชา และมีไม่มากพอที่จะให้นักศึกษายืมออกจากห้องสมุดได้ อันเนื่องมาจากความจำกัดของงบประมาณ ดังนั้นฝ่ายบริหารควรพิจารณาเรื่องการเพิ่มงบประมาณให้ห้องสมุดมากขึ้น เท่าที่จะสามารถทำได้

๒. ห้องสมุดขาดเจ้าหน้าที่บริการด้านวารสารโดยเฉพาะ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะจำนวนบุคลากรของห้องสมุดมีไม่เพียงพอต่อการรับผิดชอบบริการในหน้าที่ดังกล่าว ดังนั้นหากฝ่ายบริหารพิจารณาเพิ่มจำนวนบุคลากรให้ห้องสมุด จะทำให้งานบริการของห้องสมุดคล่องตัวมากขึ้น

ข้อเสนอแนะต่อบรรณารักษ์ของห้องสมุด

๑. บรรณารักษ์ควรพิจารณาเลือกรับวารสารวิชาการให้ครบทุกสาขาวิชาที่มีในวิทยาลัยครู เพื่อนักศึกษาจะได้ศึกษาและใช้วารสารตรงกับสาขาวิชาเอกของตนอย่างทั่วถึง
๒. ถ้ามีงบประมาณเพียงพอ ห้องสมุดควรบอกรับวารสารที่มีความดีในการใช้ประโยชน์สูง ๒ ฉบับ และฉบับล่วงเวลาแล้วควรให้ยืมออกได้
๓. บรรณารักษ์ควรจะแนะนำวารสารต่าง ๆ ผ่านไปทางอาจารย์ผู้สอน ชักชวนให้อาจารย์ผู้สอนกำหนดให้นักศึกษาใช้วารสารอ้างอิงในการทำรายงานด้วย
๔. ห้องสมุดควรประชาสัมพันธ์ผ่านอาจารย์ผู้สอนวิชาต่าง ๆ หรือผ่านทางวิทยุวงจรปิดของวิทยาลัย นอกเหนือจากการติดแผ่นประกาศ หรือจัดทำป้ายนิเทศเกี่ยวกับบริการต่าง ๆ ของห้องสมุด เช่น บริการตอบคำถาม บริการถ่ายเอกสาร หรือรายชื่อหนังสือวารสารใหม่ ๆ และเรื่องที่น่าสนใจบางเรื่องในวารสารฉบับล่าสุด เป็นต้น
๕. เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการเสนอชื่อวารสาร หรือสนับสนุนรายชื่อวารสาร เมื่อห้องสมุดต้องการบอกรับวารสารใหม่ หรือรับเพิ่มเติม
๖. บรรณารักษ์อาจใช้วิธีขยาย เวลาให้บริการในช่วงตอนเย็นออกไปอีก ๑-๒ ชั่วโมง เพื่อเปิดโอกาสให้นักศึกษาเข้าใช้ห้องสมุดหลังจากหมดเวลาการเรียนการสอน
๗. ในการสอนวิชาบรรณ ๑๐๑ (ห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า) อาจารย์บรรณารักษ์ อาจแทรกการสอนเกี่ยวกับการใช้วารสารเข้าไปด้วยได้

ข้อเสนอแนะต่ออาจารย์ผู้สอน

๑. ตามปกตินักศึกษาไม่ค่อยได้อ่านหรือใช้วารสารประกอบการศึกษาอยู่แล้ว อาจารย์ผู้สอนจะเป็นผู้ช่วยปลูกฝังให้นักศึกษาหันมาสนใจวารสารวิชาการให้มากขึ้นได้เป็นอย่างดี โดยวิธีแนะนำวารสารที่ควรอ่าน วารสารที่ตรงกับสาขาวิชา หรือกำหนดให้มีการอ้างอิงจากวารสารในการทำรายงาน การนำเรื่องที่น่าสนใจจากวารสารมาเล่าให้นักศึกษาฟัง พร้อมทั้งบอกแหล่งที่มา ก็จะเป็นอีกวิธีหนึ่งที่สามารถดึงดูดความสนใจของนักศึกษาให้มีต่อวารสารเหล่านั้น

๒. อาจารย์ผู้สอนควรให้ความร่วมมือกับบรรณารักษ์ในการร่วมปรึกษาหารือ เพื่อ จัดหาวารสารที่เหมาะสมตรงกับสาขาวิชานั้น ๆ เข้าห้องสมุด

๓. ในแต่ละภาควิชา อาจจัดสรรแบ่งเงินงบประมาณของภาคจำนวนหนึ่ง เป็นค่า บอกรับวารสารวิชาการที่ตรงกับสาขาวิชาในภาควิชาชั้น ๆ มากที่สุด เพื่อให้อาจารย์ใน ภาควิชาและนักศึกษาในสาขาวิชาได้ใช้ประโยชน์โดยสะดวก

ข้อเสนอแนะต่อนักศึกษา

๑. เนื่องจากนักศึกษายังให้ความสนใจต่อวารสารวิชาการน้อยมาก ซึ่งอันที่จริง แล้ว วารสารวิชาการ เป็นสิ่งพิมพ์ที่ให้ประโยชน์มากสำหรับนักศึกษาระดับอุดมศึกษา วารสาร บางฉบับอาจใช้แทนหนังสือเล่มหรือตำราได้ทีเดียว ดังนั้นนักศึกษาจึงควรสนใจอ่านวารสาร วิชาการให้มากขึ้น และพยายามนำไปใช้ประกอบการศึกษา เช่น การอ้างอิงในการทำรายงาน การนำข้อมูลใหม่ ๆ จากวารสารไปประกอบการอภิปราย การสัมมนาในชั้นเรียน เป็นต้น

๒. ในกรณีที่นักศึกษาไม่มีเวลาพอที่จะอ่านวารสารห้องสมุด นักศึกษาอาจใช้วิธี อ่านคร่าว ๆ และเลือกจดเฉพาะสาระสำคัญที่ต้องการ หรือเมื่อมีเวลาเข้าห้องสมุดก็เลือก อ่านวารสารที่ต้องการ ส่วนหนังสือเล่มหรือตำรานั้นใช้วิธียืมไปอ่านที่บ้านแทน หรือถ้าไม่มี ปัญหาเรื่องการเงินนักศึกษาก็อาจจะใช้บริการถ่ายเอกสารให้เป็นประโยชน์ได้

๓. นักศึกษาอาจใช้วิธีเสนอความคิดเห็นโดยส่วนรวม เพื่อให้ห้องสมุดเพิ่มจำนวน ฉบับของวารสารบางรายชื่อ และขออนุญาตยืมฉบับซ้ำออกจากห้องสมุด

๔. ควรเสนอแนะรายชื่อวารสารที่ตรงกับสาขาวิชาของตน หรือที่นักศึกษาเห็นว่า มีประโยชน์มาก แต่ห้องสมุดไม่มีไว้บริการ ให้บรรณารักษ์ได้ทราบ เพื่อว่าบรรณารักษ์จะได้ จัดดำเนินการต่อไปตามสมควร

ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

๑. การวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตเฉพาะนักศึกษาวิทยาลัยครูกำแพงเพชร ดังนั้นการวิจัยในสถาบันอื่น ๆ จึงอาจจะได้ข้อมูลที่แตกต่างกันออกไป ผู้วิจัย และผู้ที่เกี่ยวข้องจะได้ทราบและเข้าใจถึงสภาพการอ่าน การใช้วารสารวิชาการของสถาบันนั้น ๆ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการหาแนวทางปรับปรุงบริการ และแก้ไขปัญหาของสถาบันนั้นโดยตรง

๒. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการอ่านวารสาร การใช้วารสาร ประกอบการศึกษาของนักศึกษา เช่น

๒.๑ วิจัยเกี่ยวกับอิทธิพลของอาจารย์ผู้สอนว่าจะมีส่วนทำให้นักศึกษาสนใจวารสารมากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่หรือไม่ ทั้งในกรณีห้องสมุดของสถาบันนั้น ๆ มีวารสารอยู่เป็นจำนวนจำกัด และที่มีวารสารอยู่เป็นจำนวนมาก

๒.๒ วิจัยเกี่ยวกับอิทธิพลของเวลาว่า ผู้ที่มีเวลาว่างมากน้อยต่างกัน ทำให้ความสนใจอ่านวารสารต่างกันหรือไม่

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย